

DUHOVNO ŽIVLJENJE

101

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal
A VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal
THE SPIRITUAL LIFE
Weekly Review

KNJIGA V. LIBRO
LETO III AÑO

BUENOS AIRES
1. XI. 1935

DUHOVNO ŽIVLJENJE

slovenska izseljenska splošno prosvetna tedenska družinska revija si je osvojila kot vodilo tale načela:

Izbrana vsebina stalne vrednosti — številni in najboljši sodelavci — pesmi in povesti — poljudno znanstveni sestavki — socijalne razprave — življenje slovenskih izseljencev — slavospevi lepote slovenske zemlje — opisi tujih ljudi in navad in dežel — vse kar spada v skrivnostno duhovno kraljestvo lepega, dobrega in resničnega — edina redna tedenska slovenska dopisna šola Naš mladi rod — ženski vestnik — službeni vestnik Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko — mnogo slik — fin papir — nizka cena — letno okrog 1.500 strani.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša: a) Za republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriških \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—. — b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Naročnino je najboljšo nakazati naravnost upravi (glej spodnji naslov) bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", bodisi s poštним girom, bodisi našemu uradniku g. Mirku Peljhanu proti službenemu potrdilu, bodisi na katerega izmed načinov, kakor jih spodaj navajamo, vedno s pripombo: za Duhovno življenje (La Vida Espiritual).

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. — Banco Holandés, Bmé. Mitre 234. Kdor ima hranilno vlogo pri kateri izmed teh dveh bank, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Jugoslavija: Zadrúžna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

(Dalje na predzadnji strani ovitka.)

Naslov uredništva in uprave:

Dirección de la Redacción y de la Administración:

LA VIDA ESPIRITUAL

Condado 545

Buenos Aires, Argentina

Izseljenski duhovnik Jožef Kastelic

Sveto Maziljenje

Za praznik vseh svetnikov in vernih duš spomin

O smrt, zahvaljujemo se ti za luč s katero razsetljuješ našo nevednost! Ti edina nas prepričuješ naše malovrednosti, ti edina nam prav kažeš naše dostojanstvo.

Bossuet, Govor o smrti.

Jesenice, oktobra 1935.

Doma!

Doma po točnih štirih tednih vožnje po morju — vidite, da moja ladja ni bila brzovozna, pot pa zanimiva, čeprav morda ne tako prijetna — in po celem mesecu skupnega potovanja.

In sedaj se vozim in hodim po slovenski zemlji. V Ljubljani sem bil že, na Brezjah, na planinah (na Golici), na Dolenjskem. Te dni pojdem v Maribor in v Zagreb in Beograd.

Menda ni treba pripovedovati, da se mi ni zdela naša zemlja še nobenkrat tako lepa. Topla in nenavadno jasna domača jesen s svojim rodovitnim bogastvom, v jesenskih barvah čudno lepa, me je vsega prevzela.

Včeraj je začel dež. Vremenoslovci napovedujejo mraz in z njim prehod jeseni v zimo. Praznik vseh svetnikov se bliža in spomin vernih duš.

Marsikje sem stopil te dni na pokopališče. Mnogo svojih znancev, prijateljev, sorodnikov, ob slovesu še trdnih in zdravih, sem našel v grobéh. Tudi svojega lastnega očeta.

Zlasti ob takih prilikah je moj duh večkrat poromal v daljne kraje, koder naši izseljenci živijo, trpijo in malokdaj dosežejo po čemer so hrepeneli. Pozabljeni žive in pozabljeni umirajo. Mnogim sem stal ob smrtni postelji, mnoge pokopal bodisi kod po Argentini ali Franciji ali Luksemburgu. Pri smrti premnogih vem da ni bilo domačega in ne tujega duhovnika, morda niti ne

domačega človeka, ali celo niti tujca ne. Sam njihov grob je morda zarasel in pozabljen. Vse te sem pri daritvi svete mase zlasti te dni večkrat vključil v svoje molitve.

Ena zgodba iz mojega izseljenskega življenja pa se ta čas posebno pogosto vsiluje v moj spomin. Vselej se zamislim, kadar se tistih trenutkov spomnim. Morda bo tudi misli mojih dragih čitateljev uravnala vsesvetkim praznikom primerno, ki jih bomo že skoraj praznovali povsod.

V Argentini je bilo. V mestu Buenos Aires. Par mesecev po mojem dohodu v deželo.

Tiste dni sem bil večkrat klican v bolnico Tornú na slovenskem Paternalu.

Jesenskega popoldneva spet zapoje telefon. Neka težko bolna gospodična, Argentinka, želi duhovnika. Bolniškega kaplana ni doma. Tudi vsi očetje Kamili, v katerih hiši sem takrat stanoval, so se razšli po opravkih. Nisem še znal jezika, vendar je treba pustiti v takih trenutkih vse pomisleke in vsako delo.

„¡Buenas tardes, señorita! ¿ Como está Vd.? — Dober dan gospodična! Kako Vam kaj gre?“

„Mal. — Slabo.“

Bila je dekle kakih dvajsetih let, lepega in izredno inteligentnega obraza. Vzglavje je imela močno podloženo, bolečine hude. Že od daleč sem bil opazil, kako se neprestano nervozno premiče, kakor bi hotela vsaj še za malo časa zadržati življenje, ki se ji naglo umika. Sestra bolniška strežnica me je bila že preje opozorila, da „ne bo dolgo“ in da je zelo želela duhovnika.

„Vi bi se želeli izpovedati, prejeti svete zakramente?“

„Da!“

Kratko sem povedal, da sem inozemec, tujec, da sem šele pred kratkim prišel v deželo, da ne obvladam še povsem deželnega jezika, toliko bom vseeno razložil, kar mi bo govorila.

„To je vseeno,“ je mislila.

„Res je vseeno“, sem govoril počasi in kolikor v kasteljanskem jeziku veče pravilno, „saj si kristjani pravzaprav ne moremo biti tujei; otroci istega Očeta smo, bratje med seboj in sestre, in v isto domovino smo namenjeni.“

Že po kratkih stavkih in po načinu njenega izražanja sem videl, da je umirajoča gospodična šolano in resnično izobraženo dekle. V njenih besedah je zvenelo nekaj pristnega, prikupljivo glo-

bokega, skoraj moškega in odločnega. Občudovanja in zavisti vredna vera je odsevala iz njih.

Ko se je spovedala, sem šel v hišno kapelico iskat Najsvetejšega. In potem sem molil ob njeni bolniški postelji kakor hoče buenosajreški obrednik, ki se v posameznostih precej razlikuje od ljubljanskega ali goriškega. Ob mojem prihodu, vsled bolečin nekoliko razburjena in nemirna gospodična, je postajala bolj in bolj mirna in je pazljivo sledila vsem mojim gibom in besedam. Ker sem slabo govoril špansko in preje še nobenkrat nisem delil zakramentov v tem jeziku, sem počasi, pazljivo in kolikor mogoče razločno bral iz obredne knjige. Gospodična pa se zdi, da je razumela tudi latinsko, zakaj tudi tem molitvam je pozorno sledila in celo odgovarjala je nanje.

"Mir tej hiši!" sem pozdravil, ko sem se vrnil — o čudovita in nedoumljiva skrivnost — z Jezusom, pod podobo kruha dobrotno in ponižno pričujočim, ki prihaja v najhujši stiski sam obiskat, tolažit in varovat svoje zveste brate in sestre.

"In vsem, kateri v njej prebivajo."

S pripravljeno blagoslovljeno vodo sem tedaj pokropil bolnico in bolniško dvorano govoreč s psalmistom: **Pokropi me, Gospod, s hisopom in očiščen bom; umij me in bolj ko sneg bom bel. Usmili se me, Bog, po svoji milosrčnosti. Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.** — **Pokropi me, Gospod, s hisopom in očiščen bom; umij me in bolj ko sneg bom bel.**

Naša pomoč je v imenu Gospodovem — ki je ustvaril nebo in zemljo.

Gospod, usliši mojo molitev — in moj klic naj pride k Tebi. Gospod z vami — in s tvojim duhom.

Molimo. Usliši nas, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog, in pošlji iz nebes svojega svetega angela, ki naj čuva, podpira, varuje, obiskuje in brani vse, ki prebivajo v tem bivališču. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Tedaj sem stopil tik bolnice in ji govoril z obrednikom:

Predno prejmete resnično Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa, je treba, da kot katoliška, apostolska in rimska kristjana javno priznate svojo vero. Zato mi boste odgovorili na vprašanja, ki Vam jih bom stavil.

Jaz: Ali verujete v Boga Očeta, vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje, vidnih in nevidnih stvari? Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Verujete v Jezusa Kristusa, njegovega edinega Sina? — Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Ali verujete v Svetega Duha? — Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Ali verujete, da so Oče, Sin in Sveti Duh tri osebe, pa en sam pravi Bog? — Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Ali verujete, da je bil naš Gospod Jezus Kristus kot človek spočet od Svetega Duha, rojen iz Device Marije in da je ona bila in ostala devica pred rojstvom, v rojstvu in po rojstvu? — Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Ali verujete, da je trpel, bil križan, in umrl, da bi odrešil grešnike? — Da, verujem.

Jaz: Ali verujete, da je bil pokopan, da je šel pred pekel, od koder je rešil duše svetih, ki so čakale njegovega odrešenja? — Da, verujem.

Ali verujete, da je tretji dan vstal od mrtvih, šel v nebesa, da sedi na desnici Boga Očeta od koder bo prišel koncem sveta sodit žive in mrtve? — Da, verujem.

Ali verujete, da bomo vsi vstali od mrtvih v naših lastnih telesih, da vsak prejme po svojih delih plačilo ali kazen? — Da, verujem.

Podal sem ji tedaj križ, da ga poljubi, govoreč z besedami, ki jih spet predpisuje obrednik: **S to vero in zaupanjem počastite torej sveti križ in recite: Molimo te, Gospod, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.**

Ko je bolnica ponovila zadnje besede, je sestra redovnica pokleknila in je molila v imenu bolnice latinski Confiteor, očitno spoved. Bolnica sama je kmalu začela glasno ponavljati iste besede v španskem jeziku. Tedaj sem videl, da je morala biti res liturgično vzgojena:

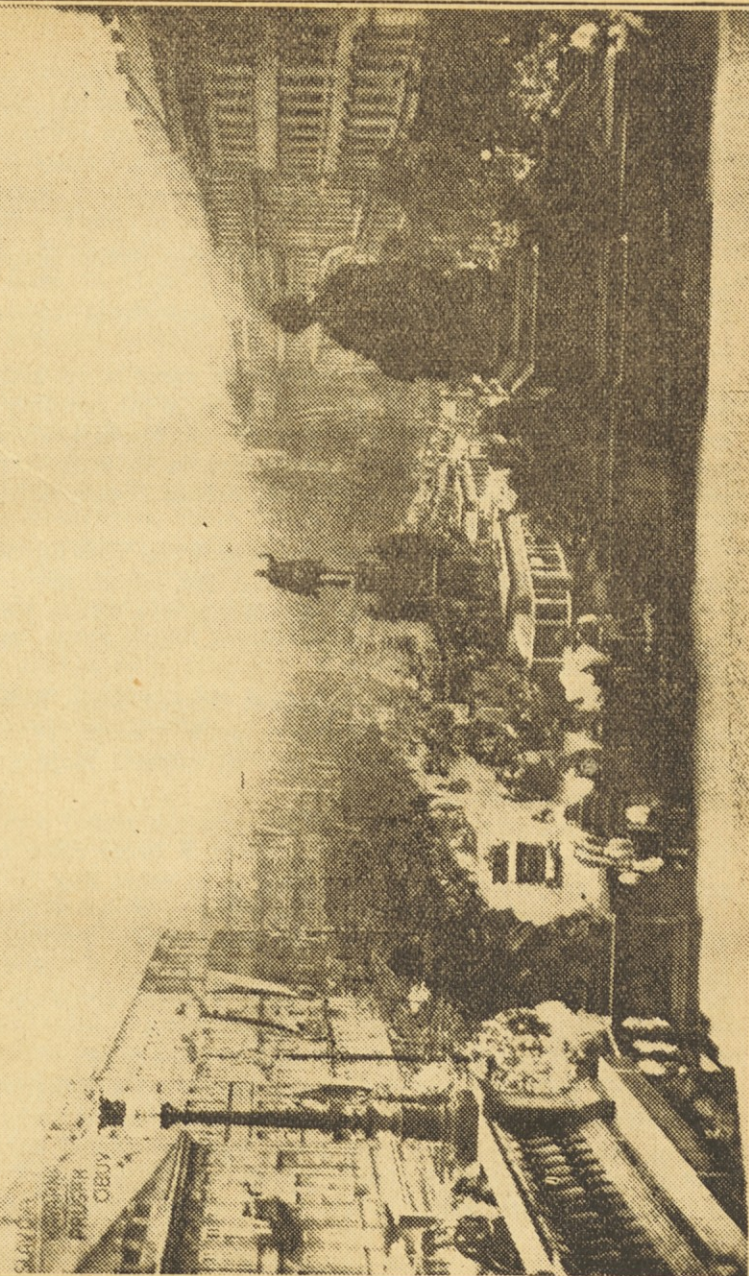
Spovem se Bogu vsemogočnemu, blaženi Mariji vedno devici, blaženemu Mihaelu nadangelu, blaženemu Janezu Krstniku, svetima apostoloma Petru in Pavlu, vsem svetnikom in tebi, oče, da sem veliko grešila v mislih, besedah in dejanju: moja krivda, moja krivda, moja velika krivda! Zato prosim blaženo Marijo vedno devico, blaženega Mihaela nadangela, blaženega Janeza Krstnika, sveta apostola Petra in Pavla, vse svetnike in tebe, oče, molite zame pri Gospodu, našem Bogu.

Kakor obrednik naprej predpisuje, sem jo tedaj blagoslovil:

Usmili se te vsemogočni Bog, odpusti ti grehe in te privedi v večno življenje. Amen.

Oproščenje, odvezo (med tem sem napravil nad bolnico z ro-

VACLAVIC PRAGA

ko velik križ) in odpuščenje tvojih grehov ti daj vsemogočni in usmiljeni Gospod. Amen.

Nato sem pokleknil, počastil sveti Zakrament, vzel v roko posvečeno Hostijo in jo držeč nad pozlačeno pateno pokazal bolni gospodični:

Glej, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.

Govoril sem tedaj naprej in bolnica je trikrat ponavljala za menoj:

Gospod, nisem vredna, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša.

Še vedno držeč v rokah presveto Jezusovo Telo, sem vprašal bolno dekle kakor velela obrednik:

Ali verujete, da se zaradi Jezusovega naročila pri zadnji večerji na besedo kateregakoli duhovnika, ki je bil pravilno posvečen, pa naj bi bil še tako velik grešnik, izpremeni kruh v Jezusovo Telo in vino v njegovo dragoceno Kri, in da je to, kar držim sedaj v rokah, resnično Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa? — Bolnica: Da, verujem.

Jaz: Ali odpustite iz vsega srca vsem, ki so Vam naredili krivico ali so Vas razžalili? — Gospodična: Da, odpuščam.

Jaz: Ali ravno tako prosite odpuščanja vse, ki ste jih razžalili bodisi z besedo, bodisi z dejanjem? — Gospodična: Da, prosim.

Jaz: Recite sedaj čimbolj pobožno: Gospod Jezus Kristus nisem vredna, da tvoje božje veličastvo pride v moje revno prebivališče, toda tvoja sveta beseda naj mi odpusti moje grehe in moja duša bo zdrava in opravičena.

Gospodična je z vso pobožnostjo trikrat za menoj ponovila to prisrčno prošnjo. Tretjič je še dostavila: V tvoje roke, Gospod, priporočim svojo dušo; moj Odrešenik si ti, večni Bog.

Vsa se je umirila. Pobožno je odprla usta in sem ji položil na jezik sveto Hostijo s prelepimi besedami Cerkve: Prejmi, sestra, popotnico Telesa Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki naj te varuje hudobnega sovražnika in te pripelje v večno življenje. Amen.

Ko sem po predpisu umil prste v pripravljeni vodi, sem stopil k bolnici in ji naprej govoril z besedami obrednika:

Sestra, sedaj, ko ste prejeli zakrament svete Eucharistije, ki je resnično Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa, je treba, da se iz srca zahvalite božjemu veličastvu; Vašo pobožnost navdajte s svetimi mislimi, zlasti s spominjanjem trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, kakor je sam hotel, ko je ustanovil ta zakra-

ment. Vsi zakramenti so sveti, ta pa je sam začetnik svetosti, Kristus, isti ki je bil rojen iz presvete Device, ki je bil za naše grehe pribit na križ in ki sedi sedaj na desnici Boga Očeta. Od tega ljubečjega Gospoda upajte, da bo neskončno milostljiv in Vas bo sprejel v svojo slavo, on je namreč hrana za duše, in ko se je združil z Vami, je prižgal v Vas ogenj ljubezni, pogasil plamen strasti, zatrl slaba nagnjenja in Vas krepil v boju s sovražniki Vaše duše, in dalje, da živite po njem samo zanj. Prosite hkrati za pomoč sveto Mater in Devico. Vašega angela varuha, vse anjele in svetnike nebeške, jaz pa Vam bom dal sveti blagoslov.

Nato sem z roko napravil križ nad gospodično, govoreč:

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride na te in naj na tebi vedno ostane. Amen.

Tako je prišel čas za sveto maziljenje in sem nadaljeval:

Potem, ko ste prejeli Gospoda našega Jezusa Kristusa v zakramentu Evharistije, veste, draga sestra, da je naš božji Odrešenik v svojem velikem usmiljenju ustanovil tudi še drug važen zakrament, zakrament svetega maziljenja. Ta zakrament, kakor veste, izbrisiuje odpustljive grehe, odpušča kazni za greh, daje milost, da more ostati bolnik potrpežljiv v trpljenju in mu daje tudi telesno zdravje, če je tako prav Gospodu. Tako povsem zaupajte v previdnost božjo, ki vse tako vodi in ureja, da najboljše dosega končni človekov namen, in recite verno in z ljubeznijo: Glej, Gospod, tukaj je tvoja služabnica, pripravljena, da stori tvojo voljo.

Nato sem nadaljeval z obrednikom:

Naša pomoč je v imenu Gospodovem — ki je ustvaril nebo in zemljo.

Gospod z vami — in s tvojim duhom.

Molimo. Gospod Jezus Kristus, naj z našim skromnim vstopom pride v to hišo večna sreča, božji blagoslov, vedro veselje, sadu polna ljubezen, trajno zdravje: naj beže s tega kraja hudi duhovi, navzočni naj bodo angeli miru, in zapusti naj to hišo vsaka hudovoljna nesloga. Poveljaj nad nami, Gospod, svoje sveto ime in blagoslovi naše opravilo: posveti vstop naše nizkosti, ti, ki si svet in ki si dobrotljiv in bivaš z Očetom in Svetim Duhom na vekov veke. Amen.

Molimo in prosimo Gospoda našega Jezusa Kristusa, naj obilno blagoslovi to hišo in vse, ki v njen prebivajo: naj jim da za varuha dobrega angela, naj jih nagne, da bodo njemu služili in premišljevali čudovita dela njegovih zakonov; naj odvrne od njih

vse nasprotne sile; naj jih reši vsakega strahu in nemira in naj jih v tej hiši zdrave ohrani: **Ki z Očetom in Svetim Duhom živi in kraljuje Bog na vekov veke. Amen.**

Molimo. Usliši nas, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog, in pošlji z nebes svojega svetega angela, ki naj čuva, podpira, varuje, obiskuje in brani vse, ki so v tem bivališču. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Sestra redovnica in za njo bolna gospodična sta še enkrat molili očitno spoved in jaz sem ji ponovno dal odvezo kakor pred obhajilom, in jo blagoslovil, nato sem začel s svetim maziljenjem:

V imenu očeta in Sina in svetega Duha naj vsa moč hudega duha v tebi ugasne po polaganju naših rok in po klicanju slavne in svete Bogorodice, Device Marije, in njenega častitega ženina Jčzefa in vseh svetih angelov, nadangelov, očakov, prerokov, apostolov, mučencev, spoznavavcev, devic, in skupaj vseh svetnikov. Amen.

Tedaj sem pomočil palec v posodico s svetim oljem in v podobi križa mazilil najprej bolničine oči, govoreč:

Po tem svetem maziljenju in svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešila z gledanjem. Amen.

"Amen, tako bodi!" je ponovila gospodična po tem in vsakem nadaljnjem maziljenju.

Mazilil sem ji nato ušesa govoreč: **Po tem svetem maziljenju in svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešila s poslušanjem. Amen. Gospodična: Amen.**

Jaz: **Po tem svetem maziljenju in svojem namilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kor si zagrešila z duhanjem. Amen. Gospodična: Amen.**

Jaz: **Po tem svetem maziljenju in svojem namilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešila z okušanjem in govorjenjem. Amen.**

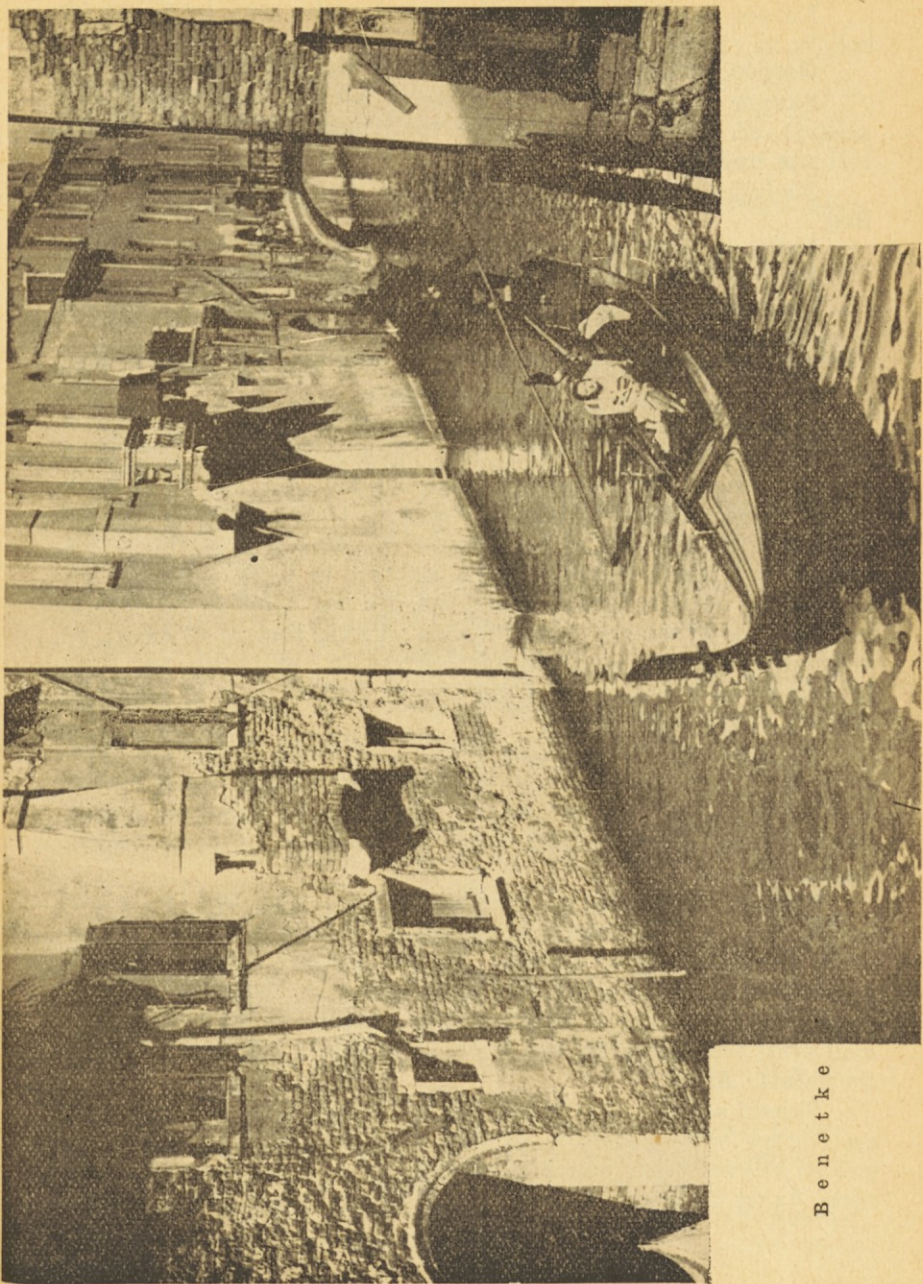
Gospodična: Amen.

Jaz pri maziljenju rok: **Po tem svetem maziljenju in svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešila s tipanjem. Amen.**

Gospodična: Amen.

Pri maziljenju nog: **Po tem svetem maziljenju in svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešila s hojo. Amen.**

Gospodična: Amen.

B e n e t k e

Ko sem si s kruhom in soljo zbrisal prste, umil v vodi in alkoholu in zbrisal, sem nadaljeval:

Gospod, usmili se. Kristus, usmili se. Gospod usmili se.

Skupno smo nato po tihem molili očenaš, samo zadnji dve prošnji sem izrekel glasno: **In ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega.**

Nadalje: Pomagaj svoji služabnici — ki v tebe upa, moj Bog.

Pošlji ji, Gospod, pomoč iz svetišča — in varuj jo s Sijona.

Bodi ji Gospod močen stolp — pred sovražnikom.

Sovražnik naj zoper njo nič ne opravi — in sin krivice naj ji ne škoduje.

Gospod, usliši moje molitev — in moj klic naj pride k tebi.

Gospod z vami — in s tvojim duhom.

Molimo. Gospod Bog, ki si po svojem apostolu Jakobu govoril: "Je kōo med vami bolan, naj pokliče duhovnike Cerkve in naj ga v imenu Gospodovem z oljem mazilijo ter nad njim molijo: in verna molitev bo bolnika rešila in Gospo dmu bo polajšal in če je v grehah, mu bo odpuščeno:" prosimo te, naš Odrešenik, ozdravi z milostjo Svetega Duha slabosti te bolnice, zaceli nje-rane in odpusti grehe; odženi od nje vse bolečine na duši in na telesu ter ji milostno vrni popolno zdravje znotraj in zunaj, da se s tvojo milostno pomočjo spet okrepi in usposobi za prejšnja dela: **Ki z Očetom in istim Svetim Duhom živiš in kraljuješ Bog na vekov veke. Amen.**

Molimo. Ozri se prosimo, Gospod, na svojo služabnico Marijo — tako ji je bilo ime — ki je obnemogla v svoji telesni slabosti, in poživi dušo, ki si jo ustvaril: naj s pokoro polajšana občuti, da je rešena s tvojim zdravlilom. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Molimo. Sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog, ki bolnim telesom vlivaš milost svojega blagoslova in tako z mnogotero dobroto ohranjaš, kar si ustvaril: Na klic tvojega imena blagohotno pristani, da svojo služabnico rešiš bolezní in obdaruješ z zdravjem; vzdigni jo s svojo desnico; utrdi z močjo, varuj z oblastjo in vrni svoji sveti Cerkvi z vsō srečo, ki jo želi. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Sklonil sem se tedaj h bolnici in ji povedal, da ji bom v imenu svetega očeta podelil apostolski blagoslov, ki je združen s popolnim odpustkom v smrtnem slučaju, to je s popolnim odpustčanjem kazni za grehe življenja. Naj torej povsem zaupa Jezusu,

čigar ime naj z menoj pobožno in zaupno trikrat izgovori. Neprijetnosti, bolečine bolezni naj v zadoščenje za grehe življenja rada prenaša. Tako se lahko zanese na veliko božje usmiljenje in povsem umiri.

Zatem sem molil:

Naša pomoč je v imenu Gospodovem — ki je ustvaril nebo in zemljo.

Ne spominjaj se Gospod prestopkov svoje služabnice in ne kaznuj je za njene pregrehe.

Gospod, usmili. Kristus usmili se. Gospod, usmili se.

Očenaš... in ne vpelji nas v skušnjavo — temveč reši nas hudega.

Pomagaj svoji služabnici, — ki v tebe upa, moj Bog.

Gospod, usliši mojo molitev — in moj klic naj pride k tebi.

Gospod z vami — in s tvojim duhom.

Molimo. Premilostni Bog, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nočeš, da bi se kdo poguljil, ki v te veruje in upa: po obilnosti svojega usmiljenja se milostno ozri na svojo služabnico Marijo, ki ti jo priporoča prava vera in krščansko upanje. Obišči jo s svojim zveličanjem in po trpljenju in smrti svojega edinorojenega Sina vsem njenim grehom milostno prizanesi in ji jih odpusti, da njena duša ob uri svoje ločitve v tebi najde milostnega sodnika in da s krvjo istega tvojega Sina oprana vsakega madeža pride v večno življenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Nato je sestra redovnica spet molila in bolnica je za njo ponavljala očitno spoved, jaz pa sem jo, kakor hoče obrednik, ponovno odvezal grehov in blagoslovil. Vsi ti zakramenti in zakramentali se namreč lahko prejemajo in dele ločeno vsak zase, zato večkratno očitno spovedovanje in odvezovanje. Nato sem nadaljeval:

Naš Gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga, ki je svojemu blaženemu apostolu Petru dal oblast zavezovati in razvezovati naj po svojem preblagem usmiljenju sprejme tvojo spoved in ti vrne prvo oblačilo, ki si je prejela pri krstu; in jaz ti z oblastjo dano mi od apostolske stolice podelim popolno oproščenje in odpusčenje vseh grehov. V imenu Očeta — nad bolnico sem spet naredil z roko križ — in Sina in Svetega Duha. Amen.

Po presvetih skrivnostih odrešenja človeškega rodu naj ti vsemočeni Bog odpusti vse kazni sedanjega in prihodnjega življenja, odpre rajška vrata in te privede v večno veselje. Amen.

Blagoslovi te vsemočeni Bog, Oče in Sin in Sveti Duh. Amen.

Moja duhovska pomoč je bila sedaj v glavnem končana. Po-

slovil sem se torej od bolnice, ki sem jo zagotovil svoje molitve in jo prosil njene prošnje, za številne in različne svoje zadeve: Lepo je prejela svete zakramente, zato bo sedaj njena prošnja posebno veljavna.

Bolna gospodična je nalahno priklonila glavo: "Muchas gracias, padre — Lepa hvaia, oče." Nato se je zahvalila sestri redovnici: "Gracias, hermanita — Hvala, sestrice!"

Nato je pogledala po svojih tovarišicah in dejala, ko sem že odhajal, prav glasno: "Contenta me muero, contenta — Rada umrjem, rada!"

Ves čas je vladalo v prostrani bolniški dvorani neko svečano razpoloženje, ki se je stopnjevalo ob teh zadnjih besedah do nepopisnega viška.

Čez nekaj časa sem telefonično vprašal v bolnico Tornú, kako da je z bolnico, ki sem jo bil prevedel.

Umrla je.

Drugega nisem zvedel o nji ničesar.

Morda se ni nihče zmenil za njeno mrtvo truplo in so je sežgali v krematoriju na Chacariti, kakor trupla vseh, ki umrjejo v bolnicah in jih njihovi sorodniki tekom dvajset štirih ur ne pridejo iskat, kakor zlasti trupla tako mnogih tujcev, torej tudi slovenskih izseljencev. Da je njena duša v nebesih pri Bogu, nisem niti podvomil. Naslednji dan sem maševal črno mašo, vendar bolj v mislih, naj se blagopokojno buenosajreško dekle spomni svoje obljube in mnogo milosti izprosi slovenskim izseljencem. Morda nam njena milost govori tudi po temle pričujočem vestnem poročilu o zadnjih trenutkih njenega življenja, ki so mi bili zadnje dni tolikrat v spominu, in cerkvenih molitvah, ki jih doslovno navajam, in ki jih bo — dal Bog — molil duhovnik tudi ob naši bolniški postelji in je zato prav, da jih že sedaj poznamo, in koristno, če si jih kdaj tudi bolj od blizu ogledamo, na primer ravno za vsesvet-ske praznike.

Kadar grem mimo velikega sarkofaga na pokopališču Chacarita kamor mečejo pepel sežganih trupel tujcev in neznancev, se še z večjim spoštovanjem odkrijem njihovemu spominu in jih pozdravim, jim svoje zadeve priporočim in očenaš zmolim za pokoj njihovih duš. Tam notri počiva najbrže pepel dobre buenosajreške deklece Marije, gotovo pa pepel mnogih trupel slovenskih izseljencev, zato nam preprosti spomenik z velikim križem ne more biti tuj.

Našim pozabljenim

Na Calvary pokopališču, Cleveland.

Tu ste. Med nepreglednimi grobovi
ležite v družbi narodov sveta.
Imena vaša? Kdo jih še pozna!
Samotni vaši tihi so domovi.

Samevate, ki domovini novi
ste dali pesem dela in srca,
jekleno voljo skalnatih gora:
krepili jo s slovenskimi darovi.

Naj vas odeva tihi, sladki mir,
o. tih, ko vaših mrtvih rož smehlja,
in sladek kakor vrb žalujk vzdihljaj.

I nam v očeh ugaša zadnji žar;
kot daljno sonce smo, ko na večer
bori z nočjo se za svoj zadnji čar.

I v a n Z o r m a n, M l a d i k a 1 9 3 4.

Prvi dan v življenju

Ko se je mati drugič poročila, je morala Tončka od doma. Tu ji ni bilo več obstanka. Vse se je izpremenilo, še celo mati. Zato je najbolje, da odide. Toda kam? V mesto! Mesto je bilo njeno hrepenenje že od nekdaj. Upala je, da bo našla tam boljše in lepše življenje kakor na kmetih. Vse drugo privlačno silo je imelo za Tončko mesto kakor njive. V mestu se ne hodi v škornjih, tudi rute niso nazaj zavezane, močnika, ki ga doma vsak večer natepajo, v mestu niti ne poznajo.

Nekega jutra sta se z materjo napravili na pot. Sorce je ravno vzhajalo in razlivalo zlato svetlobo po belih strehah hiš. Iz sosedovega dimnika se je sukljal dim, čisto droban in nežen in trepetal v vetru ter se dvigal više in više, naravnost proti oblakom, ki so raztreseni ležali po nebu.

Nekam tesno je bilo Tončki pri sreč. Težko se je ločila od doma, ker ni vedela, kaj jo čaka. Tako je hrepenela po mestu, ko je pa prišel čas odhoda, se je zbala. Kaj, če ne bo tega, česar pričakuje? Če ni mesto takšno, kakoršno si slika ona? Ali bo našla srečo in zadovoljnost? Težka vprašanja, ki jim Tončka ni vedela odgovora. S solzami v očeh je gledala po vasi, ki se je ravno prebujala in stala mirna in resna, kot bi jo svarila, naj je nikar ne zapušča in odhaja v neznano ji mesto.

“Vrnem se, če ne bo v mestu lepo,” je sklenila in odšli sta proti postaji. Skoro vso pot sta molčali. Obema je bilo tesno pri sreč. Le zdaj pa zdaj je škrtanje peska pod čevlji zmotila resna materina beseda, ki je dajala hčerki nauke za življenje.

V mestu je bila služba že pripravljena. Materini znanci so vse uredili. Ko so se domenili glede plače in je mati še naročila, naj skrbijo in pazijo na hčer, se je poslovila. S težkim srcem je zapuščala mesto, saj se je morala prvič ločiti od drage hčere. In prvo slovo je najtežje, pozneje se človek privadi in mu postane nekaj samo po sebi umevnega. Tolažila se je z mislijo, da ji bo dobro, boljše kakor doma.

Ko je mati odšla ter je Tončka ostala sama, jo je nekaj stis-

nulo v srečo in je zajokala. Vse se ji je zazdelo tako tuje, nič domačega, nič zanimivega in privlačnega. Kakšno si je ona predstavljala mesto! Vse v lučih in blesku. Hiše segajo prav do oblakov. Zdaj so jo mahoma zapustile lepe sanje o mestu in dobrem življenju in želela si je domov, v vaško domačnost, domov v brezskrbno življenje.

Z rokavom si je otrla solze in stekla po stopnicah, da bi dohitela mater. Odprla je vrata in planila na cesto. Toda mater ni bilo nikjer več. Ljudje so jo radovedno gledali, da jo je postalo sram. Urno se je obrnila in izginila v hišo. Vsa upehana je pritekla v prvo nadstropje. Naslonila se je na okno in pokrila obraz z rokami. Bilo ji je hudo, srce ji je hotelo raztrgati prsi. Debele solze so ji polzele iz oči. Spomnila se je na dom. Kako je doma prijetno! Res nimajo svoje hiše, pa vendar. Vse bolj prijetno in domače. Vsi prijetni trenotki, ki jih je preživela ob zimskih večerih ali poleti na paši, so ji tako živo stopili pred oči, da se je kar zvijala od žalosti.

“Zdaj je pa vsega konec, vsega!” je ponavljala obupno.

Prišla je gospa, velika in debela. Lase je imela kratko ostrižene, obraz rdeč in zalit, pod brado tri podbradke.

“Ho, ho, Tončka joka!” se je zasmejala s širokim, močnim glasom. “Tako velika pa joka. Joj, joka! Zakaj pa jokaš?”

“Po domu se mi toži”, je vzdihnila počasi, z jokajočim glasom in jo pogledala s solznimi očmi.

“Že toži se ti? O, saj si šele prišla! Zdaj se ti še ne more tožiti. Ali si že kdaj služila?” je pristavila prijazno.

“Še nikoli. Prosili so me, da bi šla na kmete, a nisem hotela — “ne bom kidala gnoja”! sem sekla. In kdo bi se ves dan žgal na soncu in jedel črn močnik!”

“A tako! Koliko si stara?”

“Osemnajst let.”

“Velika si in postavna, se vidi, da nisi mnogo trpela. Roke imaš bele in lica okrogla in rdeča kot jabolka. Stradali, mislim, niste. — Pojdi in uredi svoje stvari. Spala boš v kuhinji.”

Tončki so se široko razprle oči ob teh besedah in prestrašeno je zastrmela v gospo. Sree ji je zatrepetal, sapa pošla.

“V ku-hi-nji?” je s težavo izdabila iz sebe.

“Da, v kuhinji. Ali je to kaj čudnega? Saj je kuhinja snažna in svetla, drugače kakor jih imate na kmetih. Misliš, da ti bomo salon najeli?”

Sveta Popotnica

V sobi je zajokal otrok in gospa se je obrnila, da bi odšla.

“Hitro opravi, boš Milana pestovala!” je naročila!

Tončka je obupno pogledala naokrog. “Moj Bog, v kuhinji bom bivala, v kuhinji!” je ponavljala. Visoke, rjave stene, z dolgimi zelenimi progami in pasom evetie pod vrhom, so jo mrko gledale. “Čisto po puščobi smrdi,” je vzdihnila. “Tu bom izhiral in umrla, če kmalu ne zapustim teh mračnih zidov. Same stopnice, sami ovinki. To je pravi zakleti grad, samo da še ni v razvalinah”.

Ko je postiljala posteljo in skladala borno obleko, se ji je spet milo storilo. “V kuhinji bom bivala, jaz sem si pa vse drugače predstavljala mesto. Še močnik naj prineso na mizo, pa bo slabše kakor doma! “Bilo ji je neizrekljivo hudo. Bila je prevarana v najlepših nadah. Že leta in leta je sanjala o mestu. Natanko je imela naprej določeno, kako bo. Zdaj pa tako razočaranje! Vse je tako hladno, nič prisrčnega. Kamor se je obrnila, vse tuje, mrzlo. Doslej neznana ji osamljenost in zapuščenost se je je polastila.

“Moj Bog, saj to ni mesto! Jaz sem si ga popolnoma drugače zamislila. Kje so bele ceste, obsajene z drevoredi? Te niso prave, te so enake kmečkim. Kotanje stoje po njih in prah se dviga kar v oblakih. Ljudje hodijo tihi in mrki. Nobenega smeha, nobene prijaznosti. Pri nas se je pa vsak smejal, če smo se srečali. Vozovi ropotajo, da gre skozi ušesa. In hiše...” Ozrla se je skozi okno. “Kakor preplašene se stiskajo skupaj. Nekatere imajo streho samo na eno stran, tako so uboge. Pokrite so z rdečo, že obrabljeno opeko. Pri nas so pa vse hiše pokrite z belo opeko in ko sije sence, kar odseva v njih. Okna so majhna, kakor kmečka. Prava siromaščina. Jaz sem pa sanjala o visokih belih hišah, bleščečih oknih, velikih ko vrata”. Zarila je obraz v blazine in zajokala.

Čez čas je prišla gospa z otrokom. Bil je še čisto majhen, mor-da dva meseca star. Za njo se je stiskal deček, živih oči in svetlih las.

“Ne bodi otročja.” je rekla gospa hladno! “Zakaj si šla od doma, če ne moreš ostati brez njega!”

“Gospa, pustite me, naj grem domov!” se je Tončka dvignila in jo žalostna in proseče pogledala.

“Prepozno. Prej bi premislila. Štirinajst dni moraš ostati pri nas!” In ji je izročila otroka in je odšla. Pri vratih se je stiskal deček in je plašno gledal. V rokah je držal velikega zajca iz blaga.

“Pojdi k meni,” ga je vabila Tončka. “Nič se me ne boj.” Nasmehnil se je ljubko, da sta se mu naredili drobni jamici na li-

cih in prišel bliže.

“Ali si kaj priden?” ga je pobožala po mehkih kodrih.

“Mama pravi, da sem priden,” je povedal preproste in otroško, da se mu je morala nasmehniti. Potem ji je pričel kazati zajca in pripovedovati, da mu ga je prinesel lani Miklavž. Letos mu bo pa konja, tako velikega, da ga bo jahal. Mu je mama že obljubila. Po teh besedah je bil že čisto domač. Skakal je po kuhinji in se igral. Tončka ga je nekaj časa opazovala, potem se je zamislila in ji je postalo dolgčas. Minute so ji bile kakor večnost.

Ob štirih je prišel gospod iz službe, kmalu za njim gospa. Proti večeru je nanesea Tončka drv za večerjo. Potem je gospa kuhala, Tončka pa pestovala in pomagala, kolikor je mogla in vedela. Ko so drugi večerjali v sobi, je jedla Tončka v kuhinji sama.

“Kakor psiček!” se je nasmehnila sama pri sebi. Sicer ni mogla misliti, da bi jedla z gospodci — na to doma sploh pomislila ni nikoli — vendar ji je bilo nekam čudno pri sreč. Prevelika razlika je bila med domom in mestom. Koliko drugačna je bila večerja doma! Res je bila slabša, pa zato bolj vesela. Z materjo sta sedali za mizo, luč je gorela v kotu, na mizi se je kadil kronpir v obličnah. Pri tem si kar dopovedati nista mogli vsega. Vsaka malenkost ki jo je katera doživela čez dan, je zanimala drugo. Zdaj pa sama, ločena od drugih!

Ko je prinesla gospa posodo, je naročila, naj jo pomije in zbríše ter zloži v omaro. Tončka je pomivala in mislila na dom. Zakaj se je mati poročila? Če bi se ne bila bi njej ne bilo treba po svetu. Doma sede zdaj v hiši in se se pogovarjajo, ona mora delati. In danes bodo pri Hladetu meli proso, nje pa ne bo zraven. Kako se je vselej veselila teh večerov. Zdaj je pa vse minilo, nič več ne bo vesela, nikoli več se ne bo smejala z drugimi. Dekleta bodo pele in se zabavale s fanti, a ona... Solze so ji vrele iz oči in padale v vodo. Bilo ji je, da bi pobegnila domov. Kar peš bi šla vso pot, v temni noči, nič bi je ne bil strah. Da bi spet videla domači kraj, da bi se nasmejala iz srea.

“Kar zdaj grem, takoj grem. Ko bodo petelini zapeli, bom že potrkala na domača vrata.”

Hitela je skladati posodo v omaro in nič je niso zanimali krožniki in pisane skodelice in druge zanimivosti, ki so se kopičile po policah. V njej je gorela ena sama želja: “Domov! Proč od tod!” Obrisala si je roke ob predpasnik in pritislila na kljuko. Rezko je zadonelo, da se je zdrznila in se nehote umaknila korak nazaj. Stopnice so jo gledale kot črne pošasti, da je polglasno kriknila in za-

loputnila vrata. Tresla se je po vsem telesu in hotela klicati na pomoč, a si ni upala. Spomnila se je, da ni doma, da bi ji nihče ne pomagal, če bi kričala. Še smejali bi se ji.

Glava jo je bolela in težko je dihala. Zrak v sobi jo je dušil. Odprla je okno in se naslonila nanj. Gosta megla je ležala nad mestom, da ni bilo videti daleč predse. Medli obrisi hiš so štrleli v zrak. Moreča tišina je vladala vsenaokrog, da se je polasčala Tončke groza.

Ko bi vsaj pes zalajal, da bi vedela, da je življenje tu notri, "si je želela". Ali pa fantje zapeli veselo pesem kakor doma. Da, doma. Kaj mi je bilo, da sem šla od doma! Zakaj nisem ostala v vasi, ko so me prosili! "Klical jo je dom, vabili pašni i in gozd. Kesala se je, da je odšla v mesto. "Saj je tudi na kmetih prijetno. Res je treba delati, tudi sonce pripeka, a to se že prenese. Zdaj-pazdaj pride kdo mimo njive in pove kako modro ali šaljivo. Smeh zazveni preko polja in delo je potem trikrat lažje. In svoboda je doma. Storiš, kar hčeš, in greš, kamor te vleče srce. Jaz bom pa zaprta tu v mestu, v tej megli in nič ne bom prosta. O srečna dekleta, ki imate svoj dom in vam ni treba služiti!"

Zaprla je okno in se zgrudila na posteljo in dolgo in bridko jokala...

Pismo

Vsa lepa in prekipévajoča, je odšla Tončka v mesto pred dvema letoma, "v boljše in lepše življenje." A vrnila se je — naj pri-poveduje sama, kako mi je nedavno pisala:

Ko ti to pišem, sem še mlada. Dvajset let imam, kaj je to? Najlepši čas življenja, ko se človek nekoliko otrese mladostnega kipe-nja in se zave namena življenja. Jaz pa sem stara, ah, tako sta-ra! Obraz mi je razrvan, suh in čisto podolgovat. Nevem, kdaj se je tako počegnil. Saj je bil še pred kratkim okrogel in rdeč kakor vrtnica. Oči so motne in le čudim se, da jih še nisem izjokala. Ali so mi lasje že osiveli, ne vem. Nikoli se ne gledam v ogledalu. Do-bro pa čutim, da niso več takšni, kakršni so bili nekoč. Telo je zle-zlo skupaj, da skoro ne morem več stati pokonci. — In smejati se ne znam več. Zdaj je vse mrtvo v meni in temna noč pokriva du-šo. Kakor senca se vlačim okrog.

Kje so vsi tisti načrti, veliki in jasni, ki sem jih kovala leta in leta? Kje visoke hiše, kje bleščeča okna, velika kot vrata? Kje bele ceste, zasajene z drevoredi? Kje... kje...? Ah, ni jih! Potegnil je veter in jih odpihal. Sanjala sem o ljubezni, tisti lepi, rdeči, pa, ah bile so sanje! Ko sem se zbudila, je zajkal droben glasek ob meni. Naprej vse več, kako so kazali za mano in se smejali in me za-ničevali.

Zunaj je jesen. Dolgočasne, sive megle se vlačijo okrog. Listje pada pada... Čisto počasi, v trepetajočih kolobarjih se bliža zemlji. Težka je pot v kraljestvo smrti, težka. Toda, kar je suhega, naj od-pade in pogine; kajti prišla bo spet pomlad, nova moč bo počnala in nastopilo bo življenje, lepo in svetlo

Jaz čutim v sebi kal bolezní. Že brusi smrt koso, razločno sli-šim njen turobni glas. In ni me strah. Le še eno željo imam, da bi tale otročiček, ki ga držim v naročju, prej umrl kakor jaz. Če se mi to izpolni, rada umrjem. Saj življenje ni lepo, je polno strasti, zablod in zmot.

Zdaj čakam smrti. Dobra je smrt, ki nas reši trpljenja. Če bi ne bilo smrti, bi bilo pusto na svetu. In dobra je, da je Bog. Če bi ne bilo smrti, in upanja, da bo na onem svetu boljše, kdaj bi bila že končala to bedno življenje.

Mogoče ti bo težko, ko boš to bral, mogoče se boš smejal, ne vem, a meni je veliko lažje, ko sem ti odkrila svoje srce. Ne obsodaj me in bodi pozdravljen.

Tončka.

Prof. SILVO BRESKVAR, Ljubljana:

Luna mrkne

Za noč med 15. in 16. julijem letošnjega leta so napovedali zvezdoznanci popoln lunin mrk, ki da po posebno lepo viden v Južni Ameriki. Zvezdoslovci so imeli prav, ampak vremenoslovci so se zmotili. — Vsi pojte rákom žvižgat, lažnjivi prátikarji, lažnjivi zvezdogledi, vremena vi preroki! — Nebo je bilo ves čas oblačno, samo tu in tam je za kratek čas pogledala mrknjena luna izza njih.

Za to priliko smo želeli nuditi našim cenjenim čitateljem zvezdoslovno razpravo, ki jo je napisal za naš list gospod profesor Silvo Breskvar, znani slovenski zvezdoslovni pisatelj. Žal so različne okoliščine našo namero preprečile. Ker vendar upamo in želimo, da bi doživeli naši bravci še mnogo luninih in sončnih mrkov, jim to lepo razlago danes priobčujemo.

Poleg našega Prešerna misli tudi star španski pregovor, da je najbolj varno lagati o zvezdah, ker najbrže ne bo šel nihče pogledat, če s no govorili po pravici. Zvezde skrivajo še vedno veliko skrivnosti in tajnosti v sebi. Svočas smo v našem listu že obširneje razpravljali o njih. V razpravi smo videli, da so mnenja zvezdoznancev v marsičem še danes zelo, bistveno različna, včasih povsem nasprotna. V eni zadnjih številkk resne francoske revije *Sciences et voyages* smo brali na uvodnem mestu celo debelo podčrtano razpravo. Le soleil n'existe pas — Sonca ni, v katerem člankar obširno razlaga mnenje holandskega zvezdoslovca W. H. Juliusa, da niti naše sonce ni tako, kakor si ga predstavlja moderna znanost, marveč, da je — gola optična prevara.

Razprave v našem listu ne morejo ni nočejo v tako visoke zvezdoslovne probleme. Naša današnja je pisana na solidnem in danes splošno priznanem znanstvenem temelju. Gotovi smo, da je bodo naši čitatelji veseli in da jih bomo lahko s podobnimi članki še večkrat razveselili.

Uredništvo.

Kakor vemq, je Zemlja velikanska krogla, ki plava popolnoma prosto, brez kake podpore v svetovnem prostoru. Njen gospodar, mogočno Sonce, jo sili, da se giblje v silno velikem krogu okoli njega. Na tem potovanju, ki se obnavlja vsako leto, jo spremlja zvesta družica — Luna. Tudi to nebesno telo je velika krogla; v premeru pa je več kot tri in polkrat manjša od Zemlje. Pomen Lune med zvezdami je precej skromen; če je Sonce oče in Zemlja njegova hči, je Luna hčerka Zemlje, ki ji mora biti poslušna. Tekati mora lepo okoli nje in v njenem varstvu potovati okoli Sonca. Na nebu vlada pač najlepši red, vsaka zvezda ima natanko določeno delo, ki ga opravlja z največjo skrbnostjo.

Za enkratno pot okoli Zemlje potrebuje Luna skoraj en mesec. Pri tem opravilu kaže Zemljanom vedno drugačno svetlobno lice. Luna je namreč temno telo, ki dobiva svetlobo od Sonca. Ker pa se stalno spreminja njena lega nasproti Soncu, zato je vedno drugače osvetljena. Le ob mlaju je ne vidimo, ker stoji takrat na isti strani neba kakor Sonce in nam zato obrača svoj neosvetljeno plat. Ko pa stoji Soncu nasproti, nam kaže svoj popolnoma osvetljeni obraz, ki je poln in okrogel. Luna je tedaj v ščipu. Ščip vzhaja vedno zvečer ter ga vidimo celo noč. O polnoči stoji najvišje, zahaja pa, ko se dan poraja.

Zemlja je neprozorno telo; skozi njo ne morejo sončni žarki. Zato prestreza sončno svetlobo in dela senco, ki je obrnjena od Sonca. Senca Zemlje je silno dolga, veliko daljša od razdalje, ki loči Zemljo od Lune. Mislim si skozi Sonce in Zemljo položeno ravno črto. Ta črta gre vedno točno skozi sredino zemeljske sence. Tudi ščip je vselej na tisti strani, kamor je usmerjena senca Zemlje. Ob določeni časi se ščip tej črti tako približa, da se pogrezne v zemeljsko senco. Ker pa Luna ne sije v lastni, temveč v odbiti sončni svetlobi, izgubi v senci svoj sijaj. Njena plošča zatemni, Luna — *mrkne*.

Iz povedanega sledi, da mrkne Luna le tedaj kadar je v ščipu in če je takrat dovolj blizu ravni črti, ki smo jo položili skozi Sonce in Zemljo. Navadno pa je ščip tako daleč od te črte, da se izogne zemeljski senci. Zato preide katerikrat leto in dan brez luninega mrka.

Kadar se potopi le del Lune v senco Zemlje, nastane delni mrk; če pa popolnoma zaide vanjo, imamo *popolni lunin mrk*.

Za južno polobla Zemlje prične mrk na *desnem* robu ščipa, na severni polobli pa na levem. Zanimivo je opazovati, kako leze senca preko osvetljene lunine plošče. Napreduje sicer počasi, pa vztrajno. Kako se je Luna spremenila! Malo poprej se nam je režal na nebu okrogli ščip, sedaj pa zre na nas njegov pohabljeni obraz. Kapačno izgine poslednji, od Sonca osvetljeni del Lune. Prišel se je popolni mrk. Le izjemoma je Luna tedaj nevidna, v večini primerov se odraža njena plošča od temine neba v temno rdeči barvi. Kakor da je zardela od sramu, ker je izgubila svetlobo, svoj edini okras. Zakaj ni Luna popolnoma temna, oziroma nevidna? Kje je izvor njenemu žarenju, ko jo vendar Sonce ne osvetljuje več? Odgovor na to vprašanje nam da pojav jutranje zore in večernega mraka. Naše ozračje ima lastnost, da tako močno ukrivi nekatere sončne žarke, da razsvetljujejo pokrajino, preden je zanjo Sonce

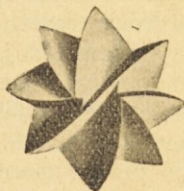
vzšlo, oziroma še potem, ko je izginilo za gorami. Ti žarki so v glavnem rdeče barve, zato sta tudi zora in mrak bolj ali manj rdeča. Del teh žarkov se prebije skozi ozračje in nadaljuje svojo pot v prostor, katerega zavzema senca Zemlje. Kadar Luna mrkne, zadenejo vanjo in ji dajo barvo tleče žerjavice.

V najboljšem primeru traja popolni mrk nad 4 ure. Sicer pa zavisi dolžina mrka od lege luninega tira napram ravni črti, ki smo jo v duhu položili skozi Sonce in Zemljo. Čim bliže je tir tej črti, tem daljši je mrk, čim bolj je od nje proč, tem krajši je. Najdelj traja takrat, ko lunin tir to črto preseka.

Luna izstopi iz zemeljske sence (za južno poloblo) s svojim levim robom. V hipu, ko ga zopet zadenejo sončni žarki, je popolni mrk končan. Osvetljeni del zemeljskega spremljevalca postaja vedno večji, dokler ne sije zopet ves ščip na nebu. Vse je tako kot pred mrkom in nič nam ne izdaja, da se je pravkar pripetil eden tistih lepih pojavov, ki jih nudi nočno nebo.

Lunini mrki so vidni po vsej zemeljski polobli, ki je ob času mrka obrnjena proti Luni. Mrk vidimo tedaj povsod tam, kjer je tedaj Luna nad obzorjem.

Preprosti in neuki narodi so se in si deloma še danes po svoje razlagajo lunine (in sončne) mrke. Čim bolj je ljudstvo zaostalo, tem bolj otročja je njihova predstava. Eno zelo razširjenih mnenj, na katero naletimo skoraj v vseh delih sveta, razlaga mrke z neko pošastno zverjo, ki skuša pogoltniti Luno, oziroma Sonce. Nesreča pa se da preprečiti na ta način, da žreči z daritvami potlačijo razsrjene bogove, ljudstvo pa da dvigne velik vrišč in trušč ter tako prepodi pošast in jo odvrne od zle namere. Indijanci Čikvitos v Južni Ameriki so prepričani, da Luno ob času mrka popadejo psi in jo okoljejo. Razmesarjena Luna krvavi, zato je rdeče barve.

Franc Dalibor, Buenos Aires:

Argentinski filmi

XX. FILM

Tihotapci.

Deloma iz sosednjega Uruguaya, ki ima določeno na svilo znatno nižjo carino, kakor Argentina, deloma je vozijo nalašč za tihotapee direktno iz Evrope ali Japonske. Znano je, da je japonska svila tako cenena, da so začeli zadnji čas — tiskati časopise na nibi! Rio de la Plata je širok ob svojem izlivu 220 km. Ladja, ki pluje po njem je kakor na širnem morju. Zaradi obeh vele mest Montevideo in Buenos Aires, je plovni promet zelo intenziven. Zaradi prekomorskih pristanišč daleč notri v sredini Argentine in celo v Paragvayu plove po Rio de la Plata in dalje po rekah Parana in Paraguay neprestano mnogo manjših tovornih ladij, med njimi mnogo tihotapskih. Velikim buenosajreškim tihotapeem pošiljajo te ladje že iz Brazila in iz prostega morja radiograme v katerih je označena cena, količina, čas in kraj sestanka na širnem Rio de la Plata. Te brzojavke so tako prefrigano sestavljene, da poštna uprava tihotapeem ne more do živega. Navidezno gre namreč za kakšno v vele mestu in velepristanišču več kakor vsakdanjo trgovsko vest ali celo prijateljsko zasebno sporočilo. Tihotapska ladjica se odpelje potem na odprti veletok, preloži dragoceno tihotapsko blago, ga takoj plača — to je pravilo med tihotapei — in se vrne v svoj pristan z dvesto tisoč pesov vrednim tihotapskim blagom za katero je plačala sto tisoč ali še manj.

Seveda je treba sedaj utihotapljeno blago tudi prodati. Na skrivaj. Organizacija prodaje ni lahka. Zahteva mnoge brihtnosti in dobrih živcev. Ampak zaslužki so hitri in ogromni. V severnih aristokratskih buenosajreških predmestjih Martinez, San Isidro, Tigre itd. živi mnogo bogatašev o katerih ljudstvo šušlja, da so si pridobili svoje imetje s tihotapstvom.

Očividno so to veletihotapei s prav znatnim začetnim kapitalom. S par tisoč pesosi gotovine zlasti pri svili ničesar ne opraviš.

Seveda je tihotapska sreča zelo kočljivo vprašanje. Mnogi so jo že imeli, mnogi pa tudi ne, kakor bomo še videli. Če tihotapea vjamejo, ne splava po vodi samo utihotapljena svila, marveč mu kot globo zaplenijo tudi premoženje in za nameček ga obsodijo za par let v ječo. Vendar je dovolj eno leto sreče in si storjen mož, dobro preskrbljen za vse življenje. Samo ko bi ne bila tihotapska strast tem silnejša in želja po bogatstvu tem nenasitnejša, čim več bogatstva si je kdo že prikentrabantil.

**

Glavno delavno polje buenosajreških kontrabantov v velikem je takozvani "Delta", ustje veletoka, ki je posejano z neštetimi otoki, ki se začenjajo pri idiličnem mestecu Tigre, kakih 30 km severno od mesta Buenos Aires. Otoki služijo tihotapecem kot izborna skrivališča. Ali — isto uslugo delajo tudi finančni straži, ki neprestano patroljira po Delti na svojih brzovoznih motornih čolnih.

Po mestecu Tigre-kjer sem zbral večino podatkov o tihotapecih — kroži na stotine prezanimih dogodivščin iz tihotapskega življenja in vsak meščan ti ve povedat kakšno iz svoje lastne izkušnje. Čudom se čudim, da se te snovi doslej še ni poprijela argentinska literatura. Spreten pisatelj bi v Tigre — našel obilico snovi za romane in novele, pa tudi filmska industrija bi pobrala lahko marsikoje kleno zrno.

Da pa se v Delti udejestvujejo tudi pirati, ta novost se nam je šele lansko leto odkrila. Pri tem vhaajo spomini na ona davna leta ko smo študentje kar požirali piratske romane izposujoč si, jih eden drugemu. Po glavi mi šumijo legendarna imena: Drake, Morgan, Cevendish. Bili so pred stoletji lastniki, gospodje in razbojniki morja. Po vseh oceanih so sejali smrt. Bili so nenasitljivi mojstri korajže in uboja. Z napredkom ladjedelstva ter obrambnih sredstev, z uvedbo popolnejših komunikacijskih sredstev smo to zverjad že pred stoletjem potisnili z morja na papir pustolovskih romanov. Zato se tembolj čudimo ako slišimo, da imamo pirate pred samimi vrati Buenos Airesa.

Ipak: podatki carinskih oblasti v Tigre so neizpodbitni.

Financarji v Tigre so lansko leto zasačili nekega Uruguajca z imenom Magallan, ki je bil lastnik lanche "Malinas". Lancha je velik čoln z motorno silo, ki ima 4-5 mož posadke, ter lahko prevaža 2-5 ton blaga. Ta moderni pirat je na širni vodi napadal tihotapske čolne. Ni sicer pošiljal v večnost posadke marveč je zahteval od kontrabandistov samo gotovo molčino v denarju, če

pa tihotapec ni imel denarja, mu je moral dati del blaga. Ali "svaka sila do vremena". Ako cvete tihotapstvo, pa še ni rečeno, da spada tudi piratstvo v današnje 20. stoletje. Modernemu piratu so oblasti ustavile obrt in bil je obsojen na več let ričeta.

Kar se Delte oziroma okolice Tigreja tiče, treba ugotoviti da so carinske oblasti zanesljive in stroge in od leta do leta, stopajo tihotapecem bolj strogo na prste. Ako bo šlo tako naprej, bodo morali švercarji preložiti svojo operacijsko bazo na kako drugo obkrožje.

Saj se pa cariniku tudi izplača prijeti tihotapeca v velikem. Po argentinskih postavah se vtihotapljeno blago zapleni nakar se proda na javni dražbi najboljšemu ponudniku. Fiskus obdrži za sebe ono svoto, ki mu pripada, ako bi bilo blago pravilno zacarinjeno, ostanek pa odstopi financarju oziroma financarjem, ki imajo zaslugo, da so staknili tihotapeca. Pomislite si dragi čitatelji, da tak financar lahko preko noči postane premožen ter vrže puško in sabljo vstran, dobro upoštevajoč, da ga na istem mestu in v isti službi lahko zeloti maščevalna krogla tihotapčevega sodruga. Na Delti se včasih vnamejo pravcate bitke med financarji in tihotapeci in kolikokrat pordeči kalna voda riodelplatskega vletoka od krvi obeh.

Za božič 1933 sem preživel par dni počitnic pri znanecu na otoku Delte ob zalivu zvanem Caracoles. Na streljaj od letovišča se je dva dni pred božičem odigral sledeči dogodek:

Trije carinski uradniki odrinejo na večer na lov za tihotapeci. Motorn čoln je bil oborožen z mogočnim reflektorjem in tremi strojnimi puškami. Celo noč so švigali med otoki sem in tja, ne da bi bili kaj sumljivega zapazili. Bila je že peta jutranja ura, solnce je vzšlo in odločili so se za povratek. Za obronkom potoka se prikaže "chata junquera". "Chata" pomeni obsežen čoln, "junco" pa je neke vrste ločje, ki so ga vsi otoki in obrežja prepolni. Služi posušeno za izdelavo jerbasov in košar. Zbiranje tega ločja je vsakemu interesantu na prosto dano, saj na večini otokov samo ovira rast drugih koristonosnih nasadov. Chata pomeni tudi ogromne argentinske vozove, ki jih vleče včasih po dvajset in še več konj, o čemer smo že drugod obširneje brali. Dasi so taki čolni z ločjem v teh predelih nekaj vsakdanjega, je vendar zgodnja jutranja ura vzbudila sumnjo carinarjev. "Stoj" je zadonelo troglasno povelje carinarjev medtem ko so usmerili svoje strojnice proti tihotapskemu čolnu, na kojem so bile tri osebe. Tihotapeci videč resnost položaja in izrabivši ugoden slučaj, da so se na-

hajali prav ob nabrežju kopne zemlje so poskakali na suho ter izginili v gostem robidovju. Carinarji so prepeljali tihotapski čoln na pomorsko in carinarsko prefekturo v Tigre, kjer se je izkazalo, da je bilo ločje samo maska izpod katere so izvlekli 38 zavitkov najfinejše japonske svile.

Svila je bila dobro zašita v nepremočljivo platno. Ker je vsak zavitek tehtal preko 30 kg je bila celotna teža svile okrog 1200 kg. Še pred novim letom je carinska prefektura iztržila zaplenjeno blago na javni dražbi ter sprejela zanj preko 60.000 pesov, več ali manj 50 pesov za vsako kilo. Ker znaša carina 1.200 kg okrog 30.000 pesov je šlo na vsakega carinarja po 10.000 pesov. — Veselo novo leto so obhajali!

**
*

Božič 1933: Na Deltinem otoku pri mojem znanecu odbočju senconosnih eukaliptovih drevesnih orjakov sedimo ter srebamo "mate". Osivel zagorel carinski častnik, ki je bil udeležen pretresljive tihotapske žaloigre, nam takole beseduje:

"O božiču 1927. Viharne, bliska in treska polne noči si tihotapei posebno radi izbirajo za švercanje. Domnevajo si, da jih oblasti manj zasledujejo ob takih nočeh. Ali mi smo bili to noč na preži bolj budni kot nikdar, ker smo imeli zanesljiva poročila, da bo to noč pristala na argentinski obali lancha "La Flecha Negra" — (črna pšica): last uruguayskega tihotapskega poglavarja Gracian-a.

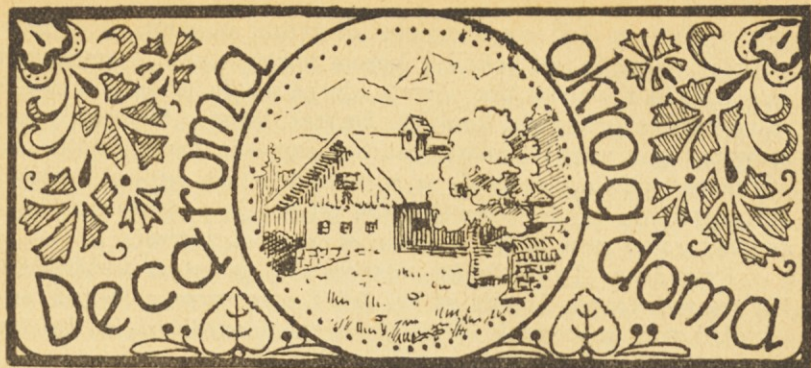
Carinska "lancha", opremljena z vsemi pripomočki moderne parobrodne tehnike: sidri, žarometi, radiotelegrafom, strojnica-mi, mauserji itd. reže kalne valove veletoka Rio de la Plata. Poveljnik, 2 častnika in 8 mož posadke.

Na zadnjem koncu ladjice čepi Remigij najmlajši mož posadke: komaj 25 let ali manj, toda energičnih potez od žarkega argentinske solncea zarjavele polti. Sin je portugalskega mornarja, ki je nazival morje svojo domovino. Trdno mu oklepa roka dolg železen kavelj s katerim moreš k sebi pritegniti vsako premično stvar. Noč kot v rogu. Mornarji ne vidijo eden drugega. Slutijo pa menda vsako misel v možganih tovarišev.

Kdo bi slutil, da se podaja v tem 25 letnem fantu na lov na tihotapee on, koji je od nežne starosti 10 let sam bil tihotapec?

"Fant ti si se rodil za tihotapea, kakor se drugi rodijo za muzikante" mu je večkrat potrkal na rame njegov stric Makarij, ki ga je naučil stotine tihotapskih trikov in fint in kojega je Remigij videl kako je neke noči s preklano glavo štrbunknil v kalne valove veletoka.

(Dalje prihodnjič)

JANEZ TRDINA

Zadnjič smo vam prinesli zemljevid okolice Kamnika. Vzemite še enkrat ta zemljevid v roke in poiščite na njem kraj Mengeš. Kraj je precej velik in ne bo ga vam težko dobiti. Gotovo ga imate že vsi.

V tem kraju je bil rojen naš pisatelj Janez Trdina.

Janez Trdina je bil rojen l. 1830. v Mengšu, umrl pa je l. 1905 v Novem mestu. (Letnice si vam ni treba zapomniti, kraje pa si le utisnite v spomin.)

Po dovršeni gimnaziji je študiral na Dunaju zemljepisje in zgodovino. Nekaj časa je služil kot profesor na Reki, še mlad pa je stopil v pokoj in je svoja zadnja leta preživel v Novem mestu.

Za Novim mestom se dvigajo Gorjanci, gore, ki niso preveč visoke. Ob njih vznožju žive prebivalci, med katerimi živi še vse polno narodnih bajk in pripovedk, pa tudi vraž in čarovništva. Te bajke in pravljice je zbiral Trdina in jih objavil v številnih knjigah. Zraven je pa v povestih risal dolenjskega kmeta in njegovo življenje, njegove dobre pa tudi njegove slabe lastnosti. Nekatere bajke in pravljice je Trdina nabral iz narodovih ust, povesti in pripovedk. V njih je podal sliko dolenjskega ljudstva ter pogostoma položil vanje svoje misli in nazore, da bi prekvasil stare narodne nazore z idejami napredujočega časa.

Janez Trdina.

V n e v i h t i

Najljubši kraj Žabjeka mi je bila tiha dolinica, četrte ure od Prečine. Zemljo pokriva, mehek, zelen mah in senco daje pet košatih gabrov. Semkaj sem se hodil hladit in prebirat knjige. Zo-

per nevihte in dež sem si spletel in zvezal iz suhih in živih vej prijeten šator in ga pokril s kosom stare rogoze, s smrekovimi skorjami in z mahom tako čvrsto, da ni mogla prilezti v to skri-vališče ne najdrobnejša kapljica. Enkrat, ko sem bil tukaj, začne grmeti; poleg navade pustim gabrovo senco in grem v šotor. Me-sto mene pridejo tja, grede iz cerkve, tri stare ženice. Domov se jim ni mudilo kljub bliskanju. Vse tri sedejo pod drevje. Njihov nevažni govor sem lahko slišal in si ga tudi zapisal.

Prva žena: Tukaj lahko ostanemo. V gaber ne trešči nikoli. Ko sta popotovala Marija in sv. Jožef z Jezusom v Egipet, so si odpočili pod gabrom. In Jezus je drevo blagoslovil, da bo tres-kalo v vsa druga drevesa, samo v gaber ne.

Druga žena: Tudi lipa je sveto drevo. Dela hlad cerkvi in romarjem, in čebelice nabirajo na nji vosek za cerkvene sveče. V lipo nikoli ni treščilo. Enkrat pa ni bilo ognja, da bi mogli pri-žgati v oltarju sveče. Že so mislili romarji, da bodo morali iti do-mov brez svete maše. Lipa prosi Boga za ogenj. Bog pošlje strela in strela užge lipo in zdaj so užgali sveče in opravili sveto ma-šo. Zato treska rado v lipe, ali še nobena se ni posušila od tega. Njej ne škodi nič. Vselej ji narastejo nove in še močnejše veje, včasih požene okoli stare lipe po sedem in še več mladih. Bog varuje svojo lipo.

Tretja žena: Nekdaj ni treskalo tudi ne v bukev. Ali bukev se je pregrešila. Prišla je pod njo deseta hči in jo prosila za po-čitek. Bukev pa je dejala: Poberi se od mene, desetnica! In Bog je preklel bukev in dal streli oblast, da treska vanjo in jo podira.

Prva žena: Še drevje ni brez greha, kako neki bi bil človek, ki je iz mesa in krvi? Gospod fajmošter so nam povedali danes kaj lepo, da ni brez madeža nobenega človeka, zato moramo imeti potrpljenje eden z drugim.

S m r t i n b e r a č.

Bogatin zboli. Smrt pride, da ga umori. Ali bogatin jej je kazal osle. Imel je v hiši črno mačko, črnega petelina in črno kokoš. To so hude živali. Smrt jim ni bila kos. Večkrat je butila na prag ali naprej ne koraka. Pehalo in metalo jo je nazaj na cesto. Smrt se drži kislo. Kosilo ji diši, k jedi pa ne more. Pred hišo prikoraka berač. Smrt je zvita buča. Berača prosi: Pripogni se, da ti sedem na rame, nesi me v hišo, da opravi dolžnost.

Vedi, da sem smrt, ali če me ubogaš, ti ne bom nič žalega storila. Obdarila te bom, da boš srečno živel vse žive dni. Berač se pripogne in naloži smrt. Lahka ni bila, stokal je in se lomil strašno pod njo, ali v hišo ni daleč, srečno jo prinese na gorko in zvrne na klop. Smrt zleze na peč in miruje, ne videl in ne slišal je ni nihče razen berača. Smrt se oglasi na peči: Zdaj pojdem k bolniku. Pazi dobro, ko mu bom zavijala smrt. Kadar ga zgrabim prvič, bo zaječal, ali mu ni še nobene sile. Ko mu bom zavila vrat drugič, bo vsako upanje zanj minilo, treba mu je poslati po duhovna, da ga reši pekla. Kadar mu okrenem glavo v tretje, bo moral umreti. Smrt skoči s peči in ga začne moriti. Ko mu zavije vrat v drugo, opomni berač rodovino, da gre po duhovnika. Smrti se posel ne mudi, čaka in čaka celo uro, dokler se bolnik ne izpove in obhaja. Zdaj ga prime tretjič in bogatim umrje. Smrt prosi berača, da jo zopet zadene in odnese na plan, ker ima danes še veliko opravka po mestu, berač jo posluša kakor prej. Ko prinese smrt na ulico, se mu prisrčno zahvali in veli: Kar sem obljubila, bom tudi izpolnila. Pusti boračenje in bodi zdravnik. Natrgaj, kadar pojdeš k bolniku, kakršnekoli trave na vrtu in zapovej, da jo skuha in uživa. Trava ne bo bič koristila, nič škodila. Samo to ti je treba, da gledaš name če bom stala bolniku pri nogah, se ni nič bati zanj. Kuhaj mu trave, da bo sit. Kolikor dalje bo болоval, toliko bolje bo zate. Računaj dobro! Ker bo ozdravel, se ne bo nič hudoval nate, ampak te bo še hvalil in priporočal vsem znalcem. Preden preteko dve, tri leta, boš obogatel, imel boš svojo hišo in vse dobrine. Če pa vidiš mene stati bolniku pri glavi reci, da naj pomaga drug zdravnik, ti da imaš dosti drugega posla, skrbi za bolnike, h katerim si bil prej klican, vsem, da ne moreš kaj. — Smrt se priporoči in izgine. Berač začne zdraviti, kakor mu je velela in čez dve tri leta je res imel svojo hišo in vsako dobroto. Kogarkoli se je lotil, je ozdravel; kogarkoli pa je izročil drugim zdravnikom, pa je moral umreti. Beraču — doktorju se smilijo ti reveži. Misli in misli, kako bi mogel oteti vsakoga, nazadnje jo izmisli. Kadar ugleda smrt pri glavi, obrne posteljo ali da preloži zglavje in tako ni stala smrt več pri glavi ampak pri nogah, izgubila je oblast morala je pobegniti. Smrt se razjezi na berača - doktorja, da je ne vidi pri nobenem bolniku več, ne pri tistem, kateremu je umreti, ne pri tistem, kateremu je živeti. Kmalu pride tudi ponj in mu zavije vrat zaporedoma enkrat, dvakrat, trikrat, da se ni moglo poslati po gospoda in je berač-doktor umrl brez izpovedi in brez odveze.

Banque Baruch et Cie.

BANKA JUGOSLOVENSКИH IZSELJENCEV V FRANCIIJ,
BELGIJI, HOLANDIJI IN LUKSEMBURGU

11, RUE AUBER
PARIS (9e) FRANCE

Najhitreje in pod najugodnejšimi pogoji pošilja denar v domovino. Nakažite nam svote, ki jih želite poslati v domovino potom čekov, ki se glasijo na francoske franke in so plačljivi v Parizu, ali na čeke v angleških funtih, plačljive v Londonu.

ZAVOD

SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO

F.C.G.B.A. (Bs. Aires)

Priporočamo Vam vzgojne
zavode mariborskih šolskih
sester

SAN LORENZO FCCA, Sta. Fe
ROSARIO, Calle Córdoba 1646
SAN ANTONIO DE PADUA
Oeste

in zavod zagrebških usmiljenk
Dock Sud, Calle M. Estevez 1200

Za natančnejše pogoje
se obrnite na omenjene zavode
bodisi ustno bodisi pismeno.

VIGILOVE POVESTICE

so gotovo najboljše, kar premore Južna Amerika v mladinskem slovstvu. Doslej je izšlo 86 povestic, tiskanih na finem papirju in bogato in res umetniško ilustriranih. Stanejo samo po deset centavov, dobite pa jih v vsaki knjigarni.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 — Banco Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Noviembre 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Calle Peas. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huérfanos 833.

Banco Germánico, Valparaíso, calle Pratt 238.

Francija, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., 11, Rue Auber
Paris (9e) France

Holandsko: Holandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

Naročniki iz Severne Amerike nam najenostavnejše nakažejo naročnino v čerkih The Chase National Bank of The City of New-York, ki ima svoje podružnice po vseh večjih severameriških mestih. Čeki naj se glase na:

Administration of The Spiritual Life, Buenos Aires, Argentina.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

ČASI SO JAKO SLABI

in vi dobro veste,

da je vaša pomoč pričakovana

BOŽIČ

najlepša prilika za izkazati ljubezen tistim ki so ostali doma.

MI VAM BOMO POMAGALI

napraviti jim vesele praznike, brez velikih stroškov.

SMO POSEBNO ZNIŽALI

našo provizijo za božične pošiljke.

BANCO HOLANDES

SLOVENSKI ODDELEK

Bmé. Mitre 234

Buenos Aires

TU JE KAR VAM KONVINIRA

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

Av. L. N. Alem 150 - BUENOS AIRES - 25 de Mayo 149-59

PODRUŽNICE V JUŽNI AMERIKI:

BUENOS AIRES	PARAGUAY	BRASIL	CHILE
Mercado Abasto	C. Pres. Franco	RIO-SANTOS	SANTIAGO
Corrientes 3223	ASUNCION	SAO PAULO	VALPARAISO

HRANILNICA:

Komu boste zaupali Vaše prihranke?

Banco Germánico Vam nudi popolno varnost in primerne obresti!

DENARNE POŠILJKE:

Potom katere banke boste poslali denar svojim domačim?

Banco Germánico sprejema vso odgovornost, da bo Vaš nalog najtočneje, najhitreje in najvarneje izvršen.

VOZNE KARTE:

Kje boste kupili ladijsko vozno karto?

Banco Germánico je predstavnica vseh parobrodskih družb in Vam more nuditi bodisi vozovnice bodisi pozivnice pod najugodnejšimi pogoji.

IZSELJENSKA POŠTA:

Kam naj Vam pošljajo pošto, če nimate stalnega bivališča?

Banco Germánico raspolaga s posebnim oddelkom za izseljensko pošto, ki Vam jo hrani ali brezplačno pošilja na Vaš najnovejši naslov.

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE!